

Kwartalny bilans nastrojów społecznych

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

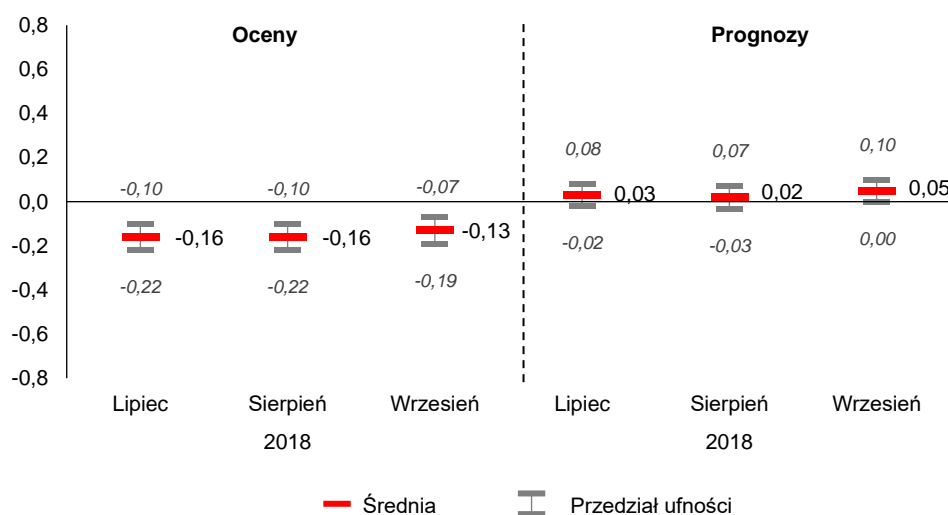
W naszych badaniach wskaźnikami nastrojów społecznych są m.in. oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce, a także oceny warunków materialnych gospodarstw domowych oraz kondycji zakładów pracy respondentów. Aby syntetycznie oddać dynamikę zmian nastrojów, ich bilans kwartalny prezentujemy w postaci średnich ocen na pięciopunktowej skali od -2 do +2.

SYTUACJA POLITYCZNA

W trzecim kwartale 2018 roku¹ możemy mówić o stabilizacji **ocen i prognoz sytuacji politycznej**. Utrzymują się one na zbliżonym poziomie od marca br., co oznacza, że są nieco gorsze niż w styczniu i lutym. Średnie oceny niezmiennie przyjmują wartości ujemne, co oznacza przewagę niezadowolenia nad zadowoleniem, natomiast w przypadku prognoz wartości zbliżone są do zera, co świadczy o tym, że pesymizm równoważy się z optymizmem.

CBOS

RYS. 1. Sytuacja polityczna w Polsce

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

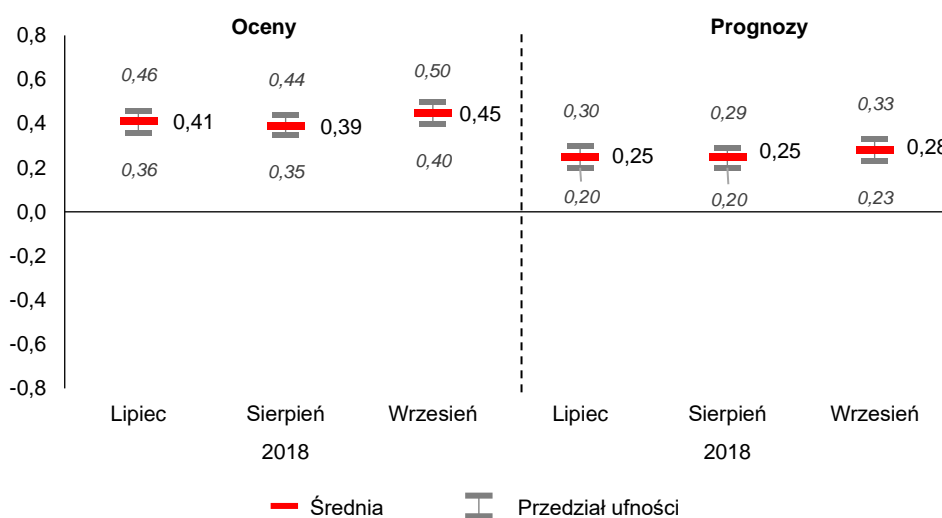
¹ Prezentowane dane pochodzą z badań „Aktualne problemy i wydarzenia” (338, 339 i 340) przeprowadzonych metodą wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo (CAPI) na reprezentatywnych próbach losowych dorosłych mieszkańców Polski, realizowanych w trzecim kwartale 2018 roku: 28 czerwca –5 lipca (N=999), 16–23 sierpnia (N=1115), 6–13 września (N=1064).

SYTUACJA GOSPODARCZA

Z kolei oceny i prognozy **sytuacji gospodarczej w Polsce** od wielu miesięcy przyjmują dodatnie wartości. Jednak i one nie zmieniły się w trzecim kwartale, co oznacza, że od maja utrzymują się na zbliżonym poziomie – nieco niższym niż w kwietniu czy też na początku bieżącego roku.

CBOS

RYS. 2. Sytuacja gospodarcza w Polsce

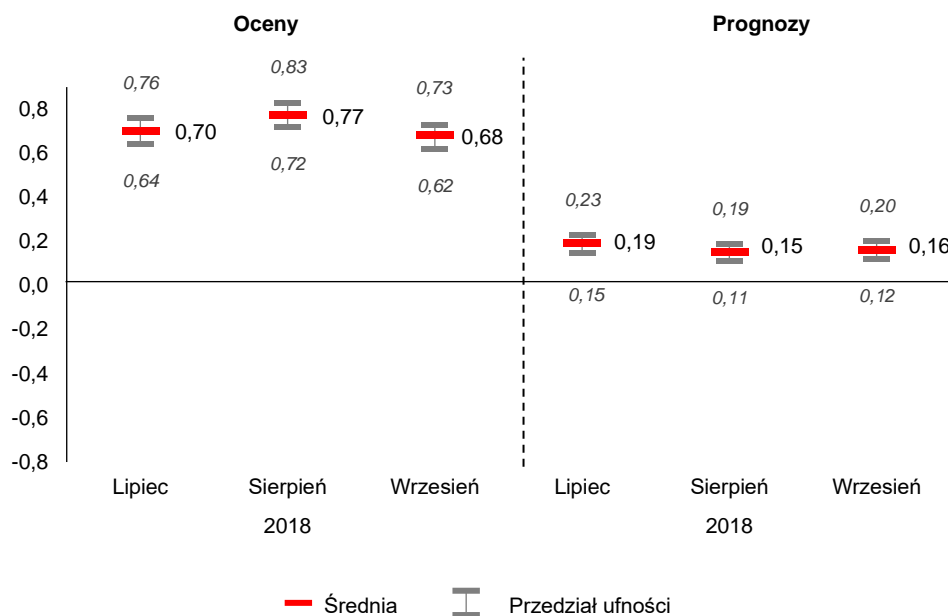

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

WARUNKI MATERIALNE

W porównaniu z poprzednim kwartałem minimalnie poprawiły się w ostatnich miesiącach oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych**, z kolei prognozy w tym zakresie są tradycyjnie gorsze niż oceny i od wielu miesięcy utrzymują się na porównywalnym poziomie.

RYS. 3. Warunki materialne gospodarstw domowych

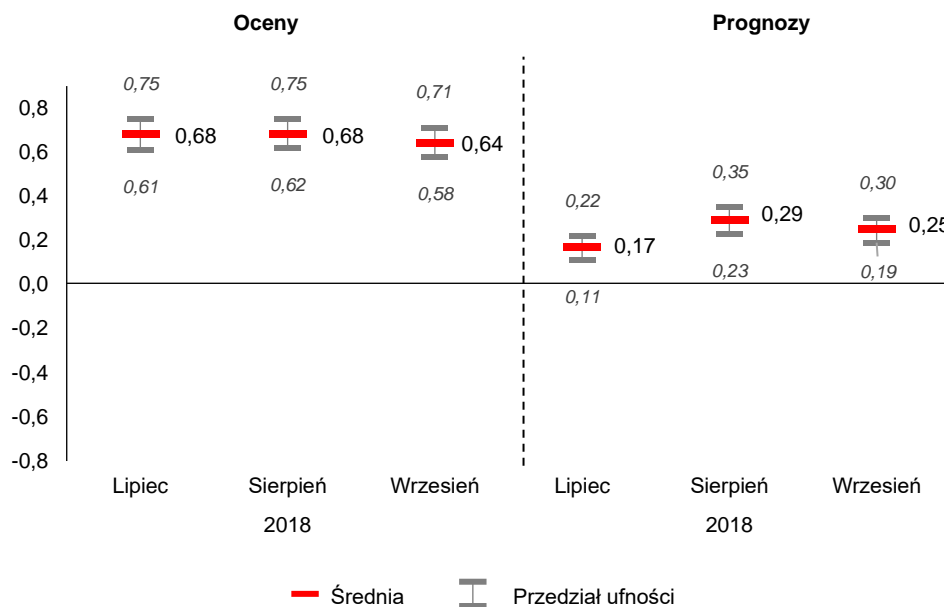

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

W trzecim kwartale tego roku oceny **sytuacji w zakładach pracy** respondentów utrzymywały się na poziomie z czerwca br., co oznacza, że były nieco lepsze niż w kwietniu i maju, natomiast zbliżone do rejestrowanych w pierwszym kwartale br. Z kolei prognozy w tym zakresie nieco pogorszyły się w lipcu, natomiast w kolejnych dwóch miesiącach powróciły do poziomu z końca drugiego kwartału. Ogólnie rzecz biorąc, można stwierdzić, że większość pracujących pozytywnie ocenia sytuację firm, w których są zatrudnieni, i raczej nie przewiduje, by w ciągu najbliższego roku sytuacja ta miała się istotnie zmienić, a jeśli już to raczej *in plus* niż *in minus*.

RYS. 4. Sytuacja w zakładach pracy respondentów

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

***

Od wielu miesięcy nastroje społeczne, mimo nieznacznych wahań, utrzymują się na zbliżonym poziomie. Oceny sytuacji politycznej w kraju są raczej krytyczne, z kolei nieco częściej pozytywnie niż negatywnie postrzegana jest sytuacja gospodarcza w Polsce. Jeszcze lepiej prezentują się oceny sytuacji w zakładach pracy oraz oceny materialnych warunków bytu respondentów i ich rodzin. Jeśli zaś chodzi o przewidywania na najbliższy rok, to niezmiennie od wielu miesięcy w zakresie sytuacji politycznej w kraju spodziewane jest raczej utrzymanie *status quo*, natomiast nieco więcej nadziei budzi stan polskiej gospodarki, sytuacja zawodowa i materialna respondentów, przy czym choć oczekiwania poprawy w tych wymiarach są nieco większe niż obawy co do pogorszenia, to – mimo wszystko – są one dość zachowawcze. Ponadto w dłuższej perspektywie daje się obserwować nieznaczny wzrost pesymizmu w prognozowanym rozwoju sytuacji ekonomicznej Polski.

Opracował

Rafał Boguszewski